

AmatörAstronomen

Nummer 72 • 2/2003 • Årgång 14 • <http://www.astronomi.info>

Medlemsblad för Norrköpings Astronomiska Klubb (NAK), grundad 1978. Ordförande: Håkan Norén, S:t Persgatan 41, 602 33 Norrköping (tel 011-16 09 06), kassör och redaktör för AmatörAstronomen: Sven Mårdh, Rambogatan 71, 603 71 Norrköping (011-14 68 75), webmaster: Olle Eriksson (0457-102 31), övriga ledamöter: Carl-Olow Larsson (0122-137 12) och Anders Wettergren (011-17 19 76). Revisorer: Haldo Vedin (011-17 36 87) och Bo Sandström (0155-22 74 17). Avgift 2003: 100 kronor. För ytterligare 120 kronor blir du även medlem i Svensk AmatörAstronomisk Förening (frivilligt) och får tidskriften Telescopium/Astro 4 nr/år. Avgiften sätts in på NAK:s postgiro 23 06 54-6.

Stjärnträffar

• Fredag 24 januari kl 19.00

Observationsutflykt.

Vi träffas på De Geergymnasiets skolgård, Norrköping, för gemensam bilfärd ut till vald observationsplats. *OBS! Inställes vid mulet väder!*

• Torsdag 13 februari kl 19.30

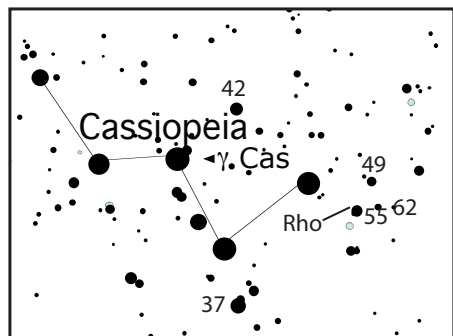
Vinterns stjärnhimmel (OBS! Ny tid!)

Möte tillsammans med Östergötlands Astronomiska Sällskap. Plats: Östra Station, Vikboplan, Norrköping.

• Lördag 22 februari kl 19.00

Observationsutflykt.

Vi träffas på De Geergymnasiets skolgård, Norrköping, för gemensam bilfärd ut till vald observationsplats. *OBS! Inställes vid mulet väder!*

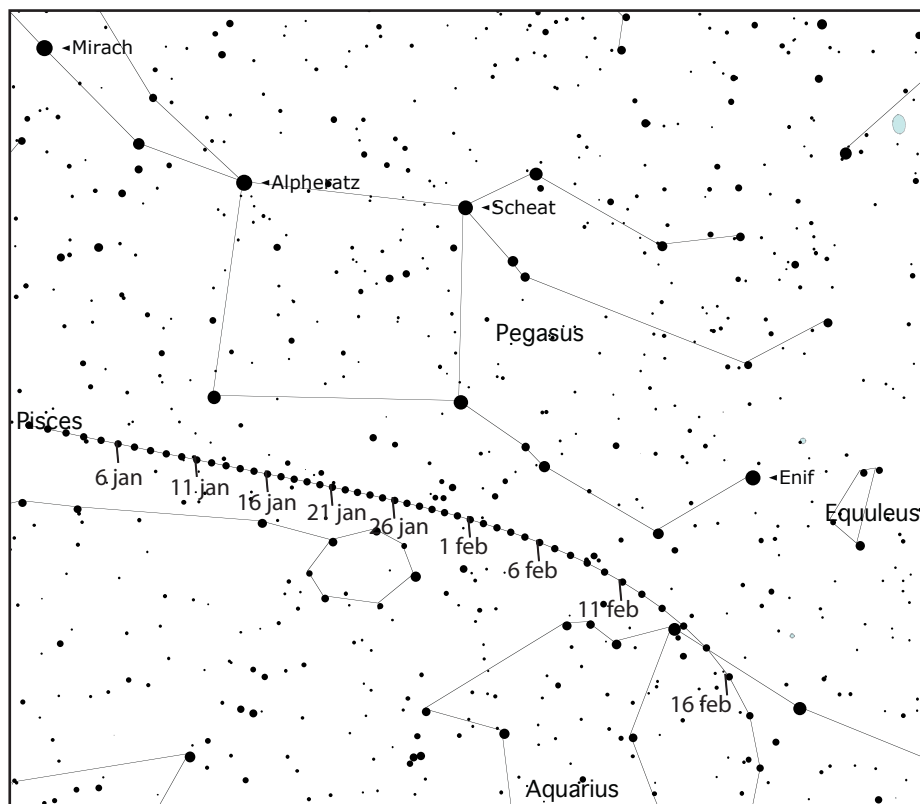
Håll koll på läget. Kartan ger dig lämpliga jämförelsemagnituder om du själv vill skatta Rho Cassiopeias ljusstyrka. (Starry Night Pro)

Rho Cassiopeiae

Stjärnan Rho (ρ) i Cassiopeia är en aktiv superjätte i slutstadiet av sitt liv, belägen på 10 000 ljusårs avstånd. Vanligen ligger den vid magnitud 4,5. 1946 såg astronomerna att stjärnan plötsligt bleknade till 6:e magnituden och kallnade från 7000° till 3000°K, samtidigt som spektraltypen ändrades från F till M. Därefter återgick Rho till sitt normaltillstånd.

Samma sak inträffade för två år sedan – den blev först 0,2 magnituder ljusare och sedan 2 magnituder svagare. Orsaken fastställdes: stjärnan hade kastat bort massa i storleken 50 jordklot per dag under 200 dagar eller 5 procent av stjärnans massa.

Nu visar Rho tydliga tecken på att upprepa det inträffade, fast i snabbare takt. Så håll ett extra öga på stjärnan under de kommande månaderna! (Källa: S&T)

Komet NEAT passerar genom Fiskarna, Pegasus och Vattumannen under januari-februari.

Komet NEAT (C/2002 V1)

Här kommer en riktig joker. Kometen C/2002 V1 upptäcktes den 6 november förra året inom Near Earth Asteroid Tracking (NEAT)-programmet. Den var då en liten svag rackare på 17:e magnituden med en koma på 15 bågsekunder och en svans på 10 dito.

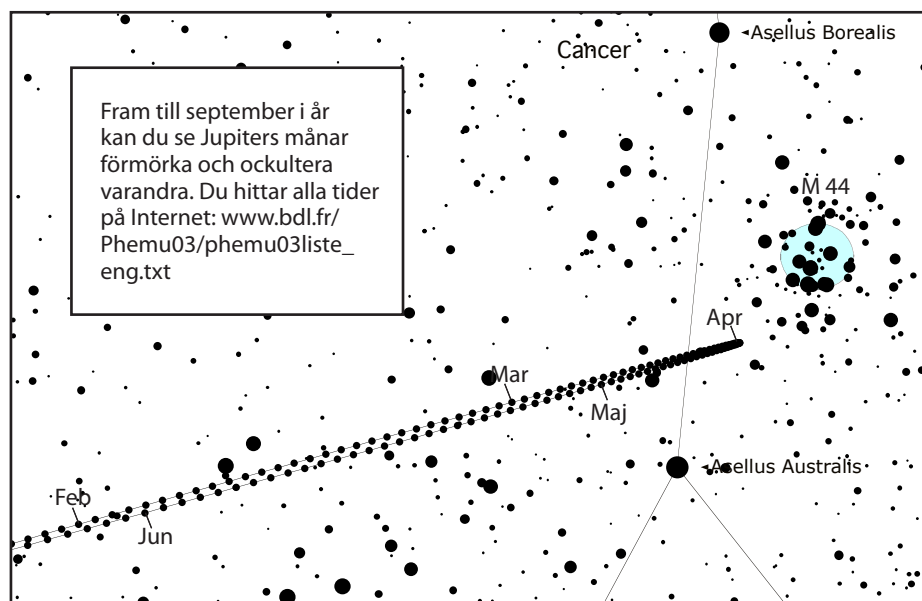
Sedan dess har den ljusnat åtskilligt – och det betydligt snabbare än man först trodde att den skulle göra. Kommer detta att fortsätta kan den till och med bli starkare än vad nedanstående optimistiska prognos gör gällande.

Flera experter säger på Internet att det är stor risk att kometen kör slut på sig själv och splittras. Speciellt med tanke på att periheliepassagen den 18 februari inträffar bara 0,0993 AE (knappt 15 miljoner kilometer) från Solen. Vi får se. Ut och observera!

Kartan och efemeriden är skapad med Starry Night Pro.

Datum	RA	Dekl	Mag	Upp kl	Ned kl
Jan 11	0h17,4m	+11°02'	+7,3	09.30	00.11
Jan 16	23h58,1m	+10°12'	+6,9	08.57	23.18
Jan 21	23h40,2m	+ 9°23'	+6,5	08.26	22.35
Jan 26	23h23,0m	+ 8°31'	+5,9	07.55	21.52
Feb 1	23h02,1m	+ 7°13'	+5,0	07.20	20.58
Feb 6	22h42,9m	+ 5°38'	+3,9	06.52	20.08
Feb 11	22h20,0m	+ 2°55'	+2,3	06.28	19.05
Feb 16	21h50,8m	- 3°31'	-1,1	06.33	16.56

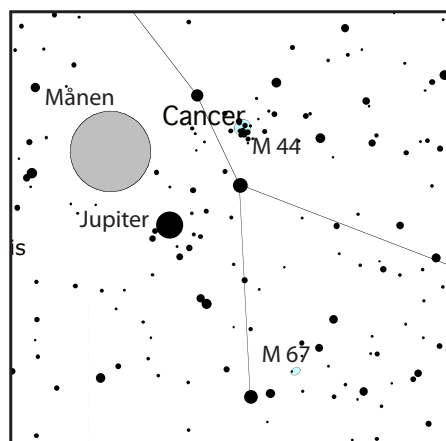
På februarihimlen

Jupiter har nu vinterhimlen i sitt grepp. Den 2 februari står den i opposition i stjärnbilden Cancer (Kräftan) och kan ses under hela natten. Ändå till i början av april rör sig planeten i riktning mot den öppna stjärnhopen M44 eller Praesepe. Den når dock aldrig riktigt fram till hopen utan vänder tillbaka sedan. (Starry Night Pro)

dag kl	händelse
1 –	R Cygni i maximum.
1 06	Mars 3'S om ω Ophiuchi.
1 07.18	Merkurius försvinner i gryn.
1 11.48	☾ Nymåne i Capricornus. u 08.55, k 12.15, n 15.46.
1 17.15	Algol-minimum.
2 10	Jupiter i opposition i Cancer (endast 6°SO om M 44), mag -2,6, dia 46", dekl +18°.
4 02	Merk. största elongation 25°V, m 0,0, dia 7", dekl -21°.
7 11	Venus 2'S om μ Sgr.
7 23	Månen fjärmast, 404 552 km.
9 12.11	☉ Första kvarteret i Aries. u 09.55, k 18.02, n 01.12.
9 18	Pluto i Serp. Cauda, dekl -14°.
10 06	Månen 5,7°S om Plejaderna.
10 21.27–22.32	Månen ock. 53 Tauri.
11 02.04–02.28	Månen ock. 247B Tauri.
11 03	Venus sydligast, dekl -21°05'.
11 05	Månen 5,2°N om Aldebaran.
12 00.41	Jupiter: Callisto-förmörk. slut.
12 05	Månen 1,8°N om Saturnus.
13 04.33	Algol-minimum.
13 12	Månen nordligast, +25°55'.
14 01.58–02.53	Månen ock. 52 Gem.
14 13	Månen 3,8°S om Pollux.
15 18	Månen 3,2°N om Jupiter.
16 01.22	Algol-minimum.
16 16	Solen i Aquarius, dekl -12°.
17 00.51	☼ Fullmåne i Leo. u 17.23, k 00.15, n 08.18.
17 02	Månen 4,1°N om Regulus.
17 23	Uranus i konjunktion m. Solen.
18 00	M 81/M 82 kulminerar i söder.
18 08	Komet NEAT (2002 V1) i perihelium, 0,099 AE fr Solen.
18 22.11	Algol-minimum.

dag kl	händelse
19 17	Månen närmast, 364 845 km.
20 17	Månen 5,2°N om Spica.
21 –	R Trianguli i maximum.
21 00	Regulus kulminerar i söder.
21 01	Merkurius 1,6°S om Neptunus.
21 19.00	Algol-minimum.
22 11	Saturnus stationär – rörelsen blir direkt, 2,9°V om ζ Tauri.
23 17.46	☾ Sista kvarteret i Scorpius. u 01.30, k 05.26, n 09.09.
24 01	Månen 3,5°N om Antares.
25 05	Månen 2,8°S om Mars.
26 07	Månen sydligast, -26°01'.
27 –	R Aurigae i maximum.
27 02	Mars i Sagittarius, dekl -23°.
27 09	Venus fas 70%, mag -4,1.
27 13	Månen 5,9°S om Venus.
28 17	Månen 5,4°S om Neptunus.
28 18.43	Jupiter: Callisto-förmörk. slut.

Jupiter sammanstrålar med Månen på kvällen den 15 februari. Kan du se Kräftans båda stjärnhopar M 44 och M 67 med fältkikare trots fullmånens intensiva sken?

(Starry Night Pro)

Solen

	Uppgång	Kulmination tid	Nedgång	Stj.-bild
Feb 1	08.03	12.09	14° 16.16	Cap
Feb 6	07.52	12.09	16° 16.28	Cap
Feb 11	07.40	12.10	17° 16.40	Cap
Feb 16	07.27	12.09	19° 16.53	Cap
Feb 21	07.14	12.09	21° 17.05	Aqr
Feb 26	07.01	12.08	23° 17.17	Aqr

Gryning & Skymning

	Gryning			Skymning		
	Astr	Naut	Borg	Borg	Naut	Astr
Feb 1	5.43	6.29	7.18	17.01	17.49	18.36
Feb 6	5.34	6.20	7.08	17.12	18.00	18.46
Feb 11	5.24	6.10	6.57	17.23	18.10	18.56
Feb 16	5.13	5.59	6.45	17.34	18.21	19.07
Feb 21	5.01	5.47	6.33	17.46	18.32	19.19
Feb 26	4.48	5.34	6.20	17.57	18.44	19.30

Merkurius

	Uppgång	Kulmination tid	Nedgång	Avst. fr. sol
Feb 1	06.54	10.23	10° 13.52	25°V
Feb 6	06.57	10.25	10° 13.53	25°V
Feb 11	07.00	10.31	11° 14.03	24°V
Feb 16	07.01	10.40	11° 14.19	23°V
Feb 21	06.59	10.50	13° 14.41	21°V
Feb 26	06.55	11.01	15° 15.08	18°V

Venus

Feb 1	05.22	08.55	11° 12.29	46°V
Feb 6	05.29	09.00	11° 12.30	45°V
Feb 11	05.35	09.04	10° 12.34	45°V
Feb 16	05.39	09.09	11° 12.40	44°V
Feb 21	05.40	09.14	11° 12.49	43°V
Feb 26	05.40	09.19	12° 12.59	42°V

Mars

	Uppgång	Kulmination tid	Nedgång	Stj.-bild
Feb 1	04.19	07.44	10° 11.08	Oph
Feb 11	04.16	07.32	9° 10.47	Oph
Feb 21	04.11	07.20	8° 10.29	Oph

Jupiter

Feb 1	16.02	00.16	49° 08.26	Cnc
Feb 11	15.14	23.27	50° 07.45	Cnc
Feb 21	14.27	22.43	50° 07.03	Cnc

Saturnus (ringlutning -27°)

Feb 1	11.46	20.37	53° 05.32	Tau
Feb 11	11.05	19.56	53° 04.51	Tau
Feb 21	10.25	19.16	54° 04.12	Tau

Uranus

Feb 1	08.35	13.11	19° 17.47	Aqr
Feb 11	07.57	12.34	19° 17.12	Aqr
Feb 21	07.18	11.57	19° 16.36	Aqr

Neptunus

Feb 1	08.03	12.03	14° 16.03	Cap
Feb 11	07.24	11.25	14° 15.26	Cap
Feb 21	06.45	10.47	14° 14.49	Cap

Pluto

Feb 1	03.58	08.27	18° 12.57	Oph
Feb 11	03.19	07.49	18° 12.18	Ser
Feb 21	02.41	07.10	18° 11.40	Ser

Gäller för Norrköping (long 16°11'14"Ö, lat 58°35'09"N)